

Comunicacions òptiques

Codi: 102691
Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500898 Enginyeria de Sistemes de Telecomunicació	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Gary Junkin

Correu electrònic: Gary.Junkin@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

L'ús escrit d'anglès és abundant, especialment en pràctiques de laboratori on el programari comercial utilitzat és únicament disponible en aquest idioma.

Prerequisits

Conceptes bàsics de semiconductors, de camps electromagnètics i de sistemes de telecomunicació. Els coneixements i habilitats que l'estudiant hauria d'haver assolit prèviament per a poder seguir l'assignatura de forma adequada són: conèixer i utilitzar els fonaments i principis de càlcul d'una o més variables; Utilitzar i resoldre equacions diferencials i equacions diferencials en derivades parcials; Capacitat per analitzar funcions de variable complexa; Capacitat per comprendre i utilitzar l'anàlisi vectorial i numèrica; Capacitat per resoldre sistemes lineals i invariants i les funcions i transformades relacionades; Comprendre i utilitzar els principis de la probabilitat, els conceptes de variable aleatòria i la seva aplicació a les telecomunicacions; Capacitat per comprendre i dominar el concepte d'oscil·lació i les lleis generals de les ones electromagnètiques; Conèixer de forma teòrica i pràctica els conceptes d'electricitat i magnetisme, així com la capacitat per analitzar els camps electromagnètics; Conèixer i utilitzar els conceptes de propagació guiada i no guiada en el domini del temps i de la freqüència; Conèixer el principi físic dels semiconductors.

Objectius

1. Adquirir nivell avançat de coneixement dels principals blocs que constitueixen un enllaç de comunicacions òptiques, els components que l'integren (fibres òptiques, emissors de llum, fotodetectors i altres dispositius fotònics), i els principis bàsics de la transmissió digital de senyals òptics.
2. Habilitats: capacitat de càlcul dels paràmetres més importants en el context d'enllaços òptics digitals, utilitzar un programari de simulació de sistemes i dispositius òptics d'altres prestacions (VPI TransmissionMaker), resoldre problemes i redactar treballs, treballar en grups petits de dos persones.
3. Competències: Disposar dels fonaments matemàtics i físics necessaris per interpretar, seleccionar, valorar, i eventualment proposar, conceptes, teories, usos i desenvolupaments tecnològics relacionats amb les comunicacions òptiques i la seva aplicació. Capacitat per analitzar dispositius fotònics, i la seva utilització en telecomunicacions òptiques.

Competències

- Actitud personal
- Analitzar components i especificacions per a sistemes de comunicacions guiades i no guiades per mitjans electromagnètics, de radiofreqüència o òptics.
- Aplicar la legislació necessària durant el desenvolupament de la professió d'enginyer tècnic de telecomunicació i utilitzar les especificacions, els reglaments i les normes de compliment obligatori.
- Aprendre nous mètodes i tecnologies a partir dels coneixements bàsics i dels tecnològics, i tenir versatilitat per adaptar-se a noves situacions.
- Comunicació
- Hàbits de pensament.
- Hàbits de treball personal
- Seleccionar i concebre circuits, subsistemes i sistemes de comunicacions guiades i no guiades per mitjans electromagnètics, de radiofreqüència o òptics, per complir unes especificacions determinades.
- Treball en equip

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar components i especificacions de sistemes de comunicacions òptiques.
2. Aplicar la normativa i la regulació nacionals i internacionals en l'àmbit de les comunicacions òptiques.
3. Aplicar les tècniques en què es basen, en l'àmbit de les comunicacions òptiques i des del punt de vista dels sistemes de transmissió, les xarxes, els serveis i les aplicacions.
4. Avaluar els avantatges i els inconvenients de diferents alternatives tecnològiques de desplegament o implementació de sistemes de comunicacions òptics.
5. Comunicar eficientment, oralment i per escrit, coneixements, resultats i habilitats, tant en entorns professionals com davant de públics no experts.
6. Desenvolupar el pensament científic.
7. Desenvolupar el pensament sistèmic.
8. Desenvolupar la curiositat i la creativitat.
9. Fer un ús eficient de les TIC en la comunicació i la transmissió d'idees i resultats.
10. Gestionar el temps i els recursos disponibles.
11. Prendre decisions pròpies.
12. Prevenir i solucionar problemes.
13. Seleccionar equips i sistemes de transmissió per mitjans òptics.
14. Treballar cooperativament.
15. Utilitzar aplicacions informàtiques per donar suport al desenvolupament i l'explotació de xarxes, serveis i aplicacions basades en comunicacions òptiques.

Continguts

Continguts

(T:teoria, S: problemes o seminaris, PS:preparació de problemes o seminaris, L:laboratoris, PP:preparació pràctiques, E:estudi, AA:altres activitats; totes aquestes activitats es demanen especificades en hores.)

1. Fibres òptiques

T	S	PS	L	E	PP	AA	Total
9	3	3	6	9	6		36

Introducció general. Conceptes bàsics d'Òptica. Guiat de radiacions òptiques. Fibres monomode i multimode. Fibres de salt d'índex i d'índex gradual. Propietats òptiques de les fibres. Pèrdues, scattering de Rayleigh, Mie, Brillouin i Raman. Dispersió cromàtica, dispersió modal. Característiques de transmissió. Fibres especials: dispersió nul·la, dispersió desplaçada, dispersió aplanada. Paràmetres de modelatge.

2. Emissors òptics

T	S	PS	L	E	PP	AA	Total
9	3	3	6	9	6		36

Bases de l'emissió de llum. Emissió de llum en semiconductors. Estructura de doble heterounió. LED. Equació de ritme. Característiques: ample de línia espectral, resposta esglaó, resposta de modulació, ample de banda. Ressonador Fabry-Perot. Reflectors Bragg. Làser de semiconductor. Tipus i propietats. Equacions de ritme, corrent llindar, resposta esglaó, resposta de modulació, dependència ample de banda amb corrent. Paràmetres de modelatge amb equacions de ritme, temps de vida portadors i fotons, coeficient de amortiment, factor de confinament.

3. Receptors òptics

T	S	PS	L	E	PP	AA	Total
9	3	3	6	9	6		36

Detecció de llum en unions p-n. Díodes PIN i APD. Circuit equivalent, amplificador transimpedància. Responsivitat, corrent de fosc. Soroll tèrmic, soroll shot, factor allau. Conseqüències de la conversió potència òptica a corrent elèctric: soroll de batut (beat noise) S-ASE i ASE-ASE. Ample de banda en dispositius actuals. Paràmetres de modelatge: densitat espectral de soroll, M, k.

4. Amplificadors òptics

T	S	PS	L	E	PP	AA	Total
9	3	3	6	9	6		36

Importància en sistemes WDM. Amplificadors òptics de semiconductor, sistema de dos nivells, bombatge elèctric. Nocions de les equacions de ritme. Guany petit senyal, potència de saturació, dependència soroll amb guany. Soroll ASE, dependència amb guany. Fibres amplificadores, sistema de tres nivells, bombatge fotònic, amplificadors de fibra dopada EDFA, amplificadors de fibra RAMAN amb gran amplada de banda. Paràmetres de modelatge.

5. Enllaços digitals de comunicacions òptiques

9

T	S	PS	L	E	PP	AA	Total
9	3	3	6	6			36

Transmissió de senyals digitals, IIDD modulació d'intensitat, detecció directa. Paràmetre Q, BER. Soroll tèrmic, "shot". Influència soroll ASE: soroll de batut, S-ASE, ASE-ASE. Interferència entre símbols (ISI), dispersió. Components passius: Aïllant, modulador MZ, filtres òptics. Balanç de potència i de temps. Resposta impulsional de l'enllaç.

Metodologia

Classes de teoria (objectius 1 i 3) i problemes, ambdues presencials i vinculades cronològicament amb 8 mòduls pràctics de laboratori. Aprenentatge basat en problemes (APB): estudis previs de qüestions individuals per a cada alumne en cada mòdul (objectiu 2).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de Problemes	18	0,72	1, 3, 4, 6, 7, 13, 15
Classes de Teoria	39	1,56	1, 3, 4, 6, 7, 13
Pràctiques en Laboratori	18	0,72	1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Tutorias	18	0,72	12
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació	9	0,36	2, 4, 13, 15
Estudi	50	2	1, 3, 4, 6, 7, 10, 13
Lectura de llibres, articles i casos	9	0,36	3
Preparació de les sessions de laboratori i realització de la memòria	36	1,44	3, 5, 15
Resolució de problemes i preparació de casos	18	0,72	6, 7, 10

Avaluació

Avaluació OPTCOM 2019-20

a) Procés i activitats d'avaluació programades, amb la indicació del valor assignat a l'avaluació continuada i a les proves finals.

- Examen 60%. La prova d'examen consta de quatre parts; la primera part EP1 (33%) és un examen parcial de 60 minuts que consisteix en contestar 12 qüestions test sobre aproximadament el primer terç del contingut del curs. Els exàmens test resten quan l'opció marcada és errònia. La segona part EP2 (67%) és un examen parcial de 120 minuts que consisteix en contestar 12 qüestions test y 2 problemes sobre la resta del contingut del curs. La tercera prova consta de l'examen final EF1 corresponent a la recuperació del examen parcial EP1. La quarta prova consta de l'examen final EF2 corresponent a la recuperació del examen parcial EP2.

- Treball de laboratori de sis mòduls (de 3 hores) en grups petits de dos persones, avaluació contínua (30%).
- Sis mòduls de problemes: treball individual, avaluació contínua (10%)

Els indicadors que s'usaran per a qualificar l'aprenentatge assolit: interpretació, selecció, valoració, i ús de conceptes, teories, desenvolupaments tecnològics relacionats amb les comunicacions òptiques.

La millor nota de EP1 o EF1 (33%) se suma a les millors dues notes de EP2, EF2 (67%). Per aprovar cal que l'avaluació de l'examen superi la nota mínima de 3,5 punts i que l'avaluació total tingui una nota igual o superior a 5 punts. L'avaluació total es basa en la nota d'examen (60%), la nota de pràctiques (30%), i la nota de problemes (10%). En el cas que la nota de teoria és inferior a 3,5 punts sobre 10, però la nota mitjana supera els 5 punts, se suspèn amb una nota de 4,5.

b) Programació d'activitats d'avaluació.

El calendari d'avaluació: avaluació contínua de pràctiques de laboratori cada dues setmanes, dos exàmens parcials; EP1 (60 minuts), EP2 (120 minuts), setmanes 8 i 15 (aprox.) i dos exàmens finals; (EF1 60 minuts) i EF2 (120 minuts).

c) Procés de recuperació.

La tercera prova consta de l'examen final EF1 corresponent a la recuperació del examen parcial EP1.

La quarta prova consta de l'examen final EF2 corresponent a la recuperació del examen parcial EP2.

D'acord amb la coordinació del Grau i la direcció de l'Escola d'Enginyeria les activitats següents no es podran recuperar: Practiques (1-6, 5% cadascun), mòduls SIMAL (1-6, 1,7% cadascun).

d) Procediment de revisió de les qualificacions.

Per a cada activitat d'avaluació, s'indicarà un lloc, data i hora de revisió en la que l'estudiant podrà revisar l'activitat amb el professor. En aquest context, es podranfer reclamacions sobre la nota de l'activitat, que seran avaluades pel professorat responsable de l'assignatura. Si l'estudiant no es presenta a aquesta revisió, no es revisarà posteriorment aquesta activitat.

e) Qualificacions especials:

No Avaluable: Un estudiant es considerarà no avaluable (NA) si no s'ha presentat a cap de les activitats.

Matricules d'honor: Atorgar una qualificació de matricula d'honor es decisió del professorat responsable de l'assignatura. La normativa de la UAB indica que les MH només es podran concedir a estudiants que hagin obtingut una qualificació final igual o superior a 9.00. Es pot atorgar fins a un 5% de MH del total d'estudiants matriculats.

f) Irregularitats per part de l'estudiant, copia i plagi.

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, es qualificaran amb un zero les irregularitats comeses per l'estudiant que puguin conduir a una variació de la qualificació d'un acte d'avaluació. Per tant, plagiar, copiar o

deixar copiar una pràctica o qualsevol altra activitat d'avaluació implicarà suspendre-la amb un zero i no es podrà recuperar en el mateix curs acadèmic. Si aquesta activitat té una nota mínima associada, aleshores l'assignatura quedarà suspesa.

g) Avaluació dels estudiants repetidors.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura consistirà en les proves de examen y SIMAL, mes la nota corresponent a les activitats de pràctiques obtinguda la primera vegada que l'estudiant s'ha matriculat de l'assignatura, únicament en cas de haver superat una nota mitjana de 5 en les pràctiques. Aquells estudiants repetidors que vulguin augmentar la seva nota sempre podran tornar a fer les pràctiques. L'avaluació total es basa en la nota d'examen (60%) i la nota mitjana de pràctiques (30%) + problemes SIMAL (10%).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens	20+40	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13
Módulo de trabajo en el laboratorio y memorias correspondientes	40	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

Bibliografia bàsica

1. Fundamentos De Comunicaciones Ópticas, José Capmany, Francisco Javier Fraile-Peláez; Javier Martí; (Sintesis), 2ª Edición (ISBN84-7738-599-8)
2. Problemas de Comunicaciones Ópticas, José Capmany, Daniel Pastor, Beatriz Ortega, Salvador Sales, 2003 (ISBN: 84-9705-381-8)

Bibliografia complementària

1. Sistemas Y Redes Opticas De Comunicaciones; Martin Pereda, Jose A., Pearson Educacion, 1ª Edición, Madrid, 2004, ISBN: 8420540080
2. Optical fiber communication systems ; Leonid Kazovsky, Sergio Benedetto, Alan Willner, Artech House, 1996 , ISBN: 0-89006-756-2
3. Optical Fiber Communications: Principles and Practice. J.M. Senior, Prentice-Hall International. Series in Optoelectronics. Londres, 1993. Segunda Edición.